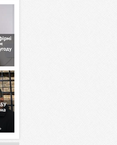

Гра престолів по-харківськи: хто та як бореться за крісло покійного Кернеса – BBC

Читать на русском Додати як бажане джерело в Google

ПРОДОВЖИМО
ПОЧАТЕ
РАЗОМ
МИХАЙЛО
ДОБКІН

Гра престолів по-харківськи: хто та як бореться за крісло покійного Кернеса – BBC

Вибори нового мера Харкова відбудуться 31 жовтня - їх на позачерговому засіданні призначила Верховна Рада. Місцеві політичні та бізнес-еліти вже роблять свої ставки, а деякі кандидати активно включились в боротьбу. Втім навіть після смерті колишній мер Харкова Геннадій Кернес зберігає свій вплив на долю міста.

Про це пише BBC.

На новопризначених позачергових виборах у Харкові мають обрати наступника Геннадія Кернеса, який помер невдовзі після впевненої перемоги на останніх місцевих виборах восени 2020 року.

Кернес переміг в першому ж турі, взагалі не з’являючись на публіці, адже кілька місяців лікувався в німецькій клініці і звідти вже не повернувся. Політсила покійного мера "Блок Кернеса-Успішний Харків" також посіла перше місце у місті з результатом понад 34%.

І хоча до нових виборів ще понад пів року, кампанія вже йде повним ходом. Причому не перший місяць.

Ентузіазм кандидатів зрозумілий - після смерті Кернеса, який понад десять років тримав Харків залізною хваткою, з’явився реальний шанс обійняти крісло мера у когось іншого.

Але вийти з тіні ексцентричного мера місто не може й досі - обидва найрейтинговіші кандидати активно експлуатують свої зв’язки з ним у минулому та воюють за виборців обіцянками продовжувати справу Кернеса.

Свої ставки у боротьбі за одне з найважливіших та найбільших міст України роблять знакові для Харкова бізнесмени та політики.

Особливо співрозмовники BBC News Україна відзначають все більший вплив на місцеві політичні розклади Арсена Авакова - колишнього голови Харківської облдержадміністрації, а нині багаторічного міністра внутрішніх справ. Хоча сам міністр публічно жодних симпатій ще не висловлював.

В тіні Кернеса

Імена фаворитів, станом на березень, вже відомі - це колишній мер Харкова та колишній голова Харківської облдержадміністрації Михайло Добкін, а також Ігор Терехов - секретар Харківської міськради, який зараз виконує обов’язки мера міста.

Обидва не приховують, що йдуть у мери. Обох місцеві експерти впевнено називають найбільш імовірними учасниками другого туру майбутніх виборів.

Очевидного лідера серед них немає. Нечисленні локальні опитування показують незначну перевагу Добкіна, але розрив мінімальний - часто в межах статистичної похибки.

Обидва були тісно пов’язані з Кернесом та активно використовують це зараз у своїй кампанії, каже Михайло Камчатний, голова харківського осередку Комітету виборців України.

"Якщо Терехов - спадкоємець Кернеса по адміністративній лінії, то Добкін - наступник Кернеса в минулому по політичній лінії. Ось між ними і розгорнеться основна боротьба, - вважає експерт. - Чи може хтось втрутитись в цю боротьбу? Я поки що не бачу на горизонті таких людей".

Терехов багато років працював з покійним мером у міськраді.

Добкіна з Кернесом пов’язувала давня дружба та політичне партнерство. Їхній зв’язок прославив на всю країну відомий ролик, злитий в мережу. На відео Кернес за кадром у дуже своєрідній манері повчав Добкіна, як саме йому слід записувати звернення до харків’ян. Гострі випади Кернеса, на кшталт, "у тебе лице нудне, тобі грошей ніхто не дасть" стали крилатими.

Щоправда, в останні роки відносини між Добкіним та Кернесом стали прохолодними і вони майже не спілкувались.

По суті Добкін і Терехов зараз змагаються, хто саме з них "найкращий послідовник Геннадія Адольфовича", каже харківська політологиня Юлія Біденко.

"Інших рольових моделей, що приносять успіх на виборах, у місцевому політичному театрі вкрай мало", - пояснює вона.

Михайло Добкін переконує, що саме він - "законний спадкоємець".

"Сьогодні пан Терехов не є ніяким послідовником Геннадія Кернеса, він заручився підтримкою Арсена Авакова - адміністративною, інформаційною, ресурсною - і від його імені намагається стати кандидатом", - заявляє в бесіді з BBC News Україна Михайло Добкін.

Добкін вважає своїм обов’язком продовжувати різні напрацювання покійного мера та повсякчас нагадує про спільні досягнення, зокрема, згадує реконструкцію міського парку Горького.

Ігор Терехов відмовився від коментарів BBC News Україна, але в нещодавньому інтерв’ю "Бабелю" переконував, що саме його Кернес готував як майбутнього наступника.

"Чому хтось вважає, що я — людина Авакова, а не Кернеса? Я десять років із Кернесом пропрацював пліч-о-пліч, ми були в тих ситуаціях, із яких обидва могли не вийти", - заявляв Терехов.

Він також обіцяє продовжувати політику покійного мера. Похвалився парком Горького, але пообіцяв і новий великий проєкт - міський зоопарк.

І Добкін, і Терехов, як колись Кернес, виступають проти декомунізації. Зокрема, з ініціативи Терехова міськрада втретє повернула стару назву проспекту Жукова, який в рамках декомунізації перейменовували на проспект Григоренка. Попередні два перейменування здійснювали ще за Кернеса, але обидва рази суди це рішення скасовували.

Також обидва кандидати були при владі, коли навесні 2014 року Харків опинився в епіцентрі сепаратистських настроїв і мало не став "столицею" так званої Харківської народної республіки.

Але обидва запевняють, що ніколи сепаратизму не симпатизували і для міста ця історія вже позаду.

"Я не думаю, що хтось може сьогодні реально в Харкові розхитати ситуацію, - каже Добкін. - Якщо харків’яни зроблять мені честь вдруге очолити Харків, я буду одним з найпалкіших прихильників, щоб Харків не хитався жодним чином в політичному плані".

Ставка на Терехова

Якщо Добкін - медійна персона, впізнавана далеко за межами Харкова, то Терехов донедавна не був широко відомий навіть серед харків’ян.

"Йому ще потрібно працювати над своєю впізнаваністю", - переконаний Микола Зінченко, координатор спостереження за виборами від громадянської мережі ОПОРА в Харківській області.

Саме цим Терехов вже почав активно займатись - влаштовувати зустрічі з харків’янами в дворах, розвішувати білборди, активніше вести соцмережі.

Терехов ніколи не був політиком, а швидше чиновником з бізнес-інтересами, зазначає Михайло Камчатний з КВУ. Він був заступником голови Харківської ОДА, коли її очолював Арсен Аваков. Потім перейшов в мерію до Кернеса, з яким пропрацював понад десять років, а коли Кернес помер, фактично очолив місто.

Йому бракує медійної історії та харизми Добкіна, каже Камчатний, зате Терехов може похвалитися серйозними зв’язками. Він, до прикладу, зумів зберегти приязні стосунки і з Аваковим, і з Кернесом, які довгий час були запеклими ворогами. Так чи інакше, Терехова вже публічно підтримали окремі представники харківської еліти.

Бізнесмен Олександр Ярославський, якого український Forbes включив у десятку найбагатших українців, демонстративно втілює спільно з Тереховим відразу кілька проєктів - будівництво нових трамваїв для міста та відродження харківського футбольного клубу "Металіст".

У інтерв’ю Українській правді бізнесмен Павло Фукс, який походить з Харкова та близько дружив з Кернесом, прямо заявив, що підтримає на виборах Терехова. Він також додав, що, окрім Ярославського, Терехова підтримують Аваков та харківський бізнесмен і політик Ігор Котвіцький, якого ЗМІ називають другом і бізнес-партнером Авакова.

Сам Аваков своїх електоральних симпатій публічно не висловлював, але Добкін вже заявив, що вважає своїм головним суперником на виборах "не Терехова, а Авакова".

Політологи такі закиди Добкіна називають "надмірним спрощенням" та "політтехнологією".

"Михайло Добкін просуває тезу про повну підконтрольність Авакову чинного секретаря міськради з декількох причин, - вважає Юлія Біденко. - З одного боку, намагається показати несамостійність конкурента, а з іншого - мобілізувати тих, хто не погоджується з "київським" курсом 2014-2020 років".

Біденко зазначає, що публічно Аваков у кампанію не втручався, але те, що на початку року він влаштував у Харкові гучну презентацію своєї книги "2014. Миттєвості Харківської весни" демонструє, що місто залишається "у топі пріоритетів міністра".

"Позиції Авакова посилилися після смерті Кернеса, - каже в розмові з BBC News Україна депутат Харківської міськради Дмитро Булах. - Це, мабуть, найсильніші його позиції за весь час. Навіть коли він був губернатором, вони були не настільки сильними".

Усі опитані BBC News експерти визнають, що підтримка серед окремих представників політичних і бізнес-еліт Харкова у Терехова серйозна.

"Є певний консенсус серед різних впливових прошарків харківських еліт (щодо Терехова - *Ред.*), - каже політолог Володимир Фесенко. - Він нейтральний, неконфліктний, він прийнятний для основних гравців".

Навіть більше, Фесенко вважає, що Терехова може підтримати і центральна влада.

"Для них він - чинник стабільності в місті", - пояснює політолог.

"Слуги" у Харкові

Свого сильного кандидата у "Слуги народу" в Харкові справді поки що немає, тому варіант зробити ставку на когось з лідерів перегонів - цілком логічний.

На останніх місцевих виборах партію влади в місті представляв Олексій Кучер - тоді голова Харківської ОДА. Він посів третє місце, набравши трохи більш 7%.

Зараз Кучер очолює Державну регуляторну службу і політичної активності в Харкові не веде.

Юлія Біденко каже, що у Харкові "Слуги народу" мають "серйозні проблеми з лідерством та одностайністю команди". На місцевих виборах у 2020 році партія влади у міськраді посіла аж четверте місце.

Можливо, саме тому і нинішня влада Харкова, і центральна влада у Києві зробили все, щоб вибори мера відбулися не в березні, а в жовтні, припускає експертка.

Спершу міська влада подала неповний пакет документів у парламентський комітет, що не дозволило вчасно призначити вибори на березень, а потім Офіс президента та Верховна Рада "не надали публічної негативної оцінки" такому вчинку.

"Тож, гадаю, що певний консенсус місцевих та національних еліт щодо проведення виборів восени сформувався", - каже Біденко.

Така відстрочка, мовляв, дозволить "Слугам" визначитись з форматом участі в кампанії, а Терехову - "розкрутитись" і "показати себе міцним господарником". Добкін, зокрема, переконаний, що якби вибори відбулися в березні, він легко переміг би будь-якого кандидата.

Остаточне рішення, чи представить хтось "Слуг" на виборах мера, партія ухвалить пізніше на з’їзді, повідомила BBC News Україна Вікторія Алєксєйчук, голова фракції "Слуга народу" у Харківській міській раді.

"Це відповідальне рішення, відповідальність за регіон, великий регіон. Тож узгодження буде проходити централізовано", - каже вона.

Політологи припускають, що "Слуги" ще можуть пошукати власного сильного і впізнаваного кандидата, але для перемоги в такому місті як Харків їм потрібен політик "національного масштабу", вважає Михайло Камчатний.

Ще декілька кандидатів з тривалою політичною історією в Харкові підтвердили BBC News Україна, що також братимуть участь у виборах.

За крісло мера знову побореться Олександр Фельдман, який на останніх виборах балотувався від ОПЗЖ та посів друге місце з результатом у 14%.

"Цього разу буде ще важче, - прогнозує Фельдман. - Бо буде набагато більше кандидатів. Гадаю, буде не менше 20 людей, а я постараюсь, щоб їх було не 20, а 35, щоб у харків’ян була можливість достойно вибрати".

Терехова він називає "нав’язаним" кандидатом, зате схвально відгукується про Добкіна.

"По-справжньому з Кернесом працював Добкін, він знає місто Харків набагато краще, ніж я чи Терехов, - заявляє Фельдман. - Я вважаю Добкіна справжнім харків’янином, справжньою людиною і справжнім чоловіком, який дає слово і тримає його, на відміну від Терехова".

На запитання, чи не вважає він за доцільне в такому разі не брати участь у виборах, щоб не відтягувати електорат у Добкіна, Фельдман заявив, що "про це думати зовсім не потрібно", а свій вибір зроблять харків’яни.

У "Європейській солідарності" також заявили, що висувають на вибори свого кандидата - відомого волонтера Олега Абрамічева ("Піротехнік"), який на попередніх виборах мера посів четверте місце з результатом 6,6%, а зараз очолює фракцію ЄС у міській раді.

"Боротьба буде доволі запеклою. Але, я вважаю, шанси є", - каже BBC News Україна депутат Харківської міськради від ЄС Ігор Пушкарьов.

Мовляв, останні опитування показують зростання рейтингу "ЄС" відносно ОПЗЖ.

"Тож надія є. Потрібно працювати в цьому напрямку", - додає Пушкарьов.

Головна інтрига, про яку згадали відразу кілька кандидатів та експертів, - чи піде на вибори Юлія Світлична - колишня голова Харківської облдержадміністрації, а нині депутатка Верховної Ради.

Під час останніх місцевих виборів на посаду мера міста вона не висувалася, але її власна, нещодавно створена політична сила "Блок Світличної "Разом!" зайшла і в міську, і в обласну ради.

А до того Світлична впевнено пройшла в парламент по мажоритарному округу на Харківщині, набравши 77,5% голосів виборців.

Політикиня не відповіла на запит BBC News Україна щодо того, чи претендуватиме на крісло мера цього разу, але депутат від її політсили в Харківській міськраді Дмитро Булах повідомив, що "Блок Світличної" "точно буде брати активну участь" у майбутніх виборах.

Як саме та з яким кандидатом, за його словами, партія визначиться згодом.

Найімовірніше, ніхто з цих кандидатів не набере понад 10% підтримки виборців, прогнозує Михайло Камчатний.

Але робити остаточних прогнозів зараз також не варто, вважає Юлія Біденко.

"Зміни у громадській думці можливі, кампанія з виборів міського голови не буде швидкою, - каже вона. - Варто пам’ятати, чим більше журналісти та мої колеги розповідають про безальтернативність виборів, тим сильніше вони сприяють відповідним настроям населення".

Галина Корба, Оксана Нечепоренко, BBC

Теги: Влада Терехов Игорь Добкин Михаил Аваков Арсен Аваков Харків Кернес

Юлія Більченко
ВИПУСКОВИЙ РЕДАКТОР

31 березня 2021 г., 13:20 Переглядів: 1726 Коментарі: 0

Роздрукувати Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus